

Республика Татарстан
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
СТАРОКАШИРСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САРМАНОВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
ул. Комсомола, д. 4а, с. Старый Кашир, 423357.
Телефон: (85559) 4-86-36,
E-mail: Sksr.sar@tatar.ru

Татарстан Республикасы
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ИСКЕ КЭШЕР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Комсомол урамы, 4а йорт, Иске Кәшер авылы, 423357.
Телефон: (85559) 4-86-36,
E-mail: Sksr.sar@tatar.ru

ОКПО 93068309 ОГРН 1061687002464 ИНН/КПП 1636005430/163601001

Карар

Иске Кәшер авылы

№ 5

23 " октябрь 2017 ел

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге муниципаль берәмлек территорияләре төзекләндерү нормаларын һәм кагыйдәләрен раслау турында

Сарман муниципаль районы «Иске Кәшер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләрен төзекләндерү буенча нормаларны һәм кагыйдәләрне суд практикасына һәм федераль законнар таләпләренә туры китерү зарурлыгына бәйле рәвештә, Иске Кәшер авыл җирлеге Советы

карап:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү буенча нормаларны һәм кагыйдәләрне расларга (кушымта).

2. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге Башкарма комитетының 23.05.2012 ел, № 4 «Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы «Иске Кәшер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләрен төзекләндерү нормалары һәм кагыйдәләре " карары;

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге Башкарма комитетының 23.05.2012 ел, № 4 карары белән расланган «Иске Кәшер авыл җирлеге «муниципаль берәмлеге территорияләрен төзекләндерү нормаларына һәм кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында» Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл җирлеге Башкарма комитетының 2014 елның 23 маендагы 6 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» урнаштыру юлы белән түбәндәге веб-адрес буенча игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> махсус мәгълүмат стендларында һәм Сарман муниципаль районының Интернет-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Башкарма комитет җитәкчесе:

Р. Н. Дәүләтҗанов

Карарга кушымта

Иске Кәшер авыл җирлеге

2017 елның 23 октябреннән

"Иске Кәшер авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләрен төзекләндерү буенча нормалар һәм кагыйдәләр

1. Гомуми нигезләмәләр

Әлеге кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә эшләнгән, төзекләндерү өлкәсендәге мәсьәләләрне хәл итүнең бердәм таләпләрен билгели, Иске Кәшер авыл җирлеге торак пунктлары территорияләрен җыештыру һәм карап тоту тәртибен билгели һәм барлык гражданның, предприятие, оешмаларның вазыйфаи затлары тарафыннан үтәлергә тиеш.

2. Төп төшенчәләр

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

төзекләндерү – территорияләрен инженерлык ягыннан эзерләү, юллар төзү, су белән тәэмин итү, канализация, энергия белән тәэмин итү һ. б.) һәм чаралар (территорияләрен чистарту, киптерү һәм яшелләндерү, микроклиматны яхшырту, һава бассейнын, ачык сулыкларны һәм туфракны пычратудан саклау, санитар чистарту, тавыш дәрәжәсен киметү һ. б.), алар теге яки бу территорияне тиешле халәткә китерү, төзелеш һәм куллану өчен яраклы хәлгә китерү, халык тормышы өчен сәламәт, уңайлы һәм мәдәни шартлар булдыру һ. б.) буенча;

йорт-аның янәшәсендәге җир участогы булган шәхси торак йорт;

ташландык транспорт чарасы – милекче тарафыннан алты ай һәм аннан да күбрәк вакытка калдырылган транспорт чарасы (ишекләр, кузов остеклениесе элементлары, кузовның башка элементлары, ябык ишекләр булмау, ишекләрен каплау мөмкинлеге булмау һ. б.), шулай ук билгеләнеше буенча файдалану мөмкинлеге булмау (төшкән тәгәрмәчләр, тәгәрмәчләр яки башка конструктив детальләр булмау һ. б.) һәм шул ук вакытта гомуми файдалану урыннарында (йорт яны территорияләрендә) һәм, транспорт чараларын (транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус бирелгән урыннардан тыш) саклау өчен билгеләнмәгән яисә озак вакыт (алты ай һәм аннан да күбрәк) транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннарда (парковкаларда, парковка урыннарында, түләүле автостоянкаларда, гаражлардан яки башка биналардан, техниканы саклау өчен билгеләнгән биналардан тыш) һәм җәяүлеләр үзугә, территорияне чистартуға, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспорт, подъездларга чүп-чар җыю машиналарынан, чүп контейнерларына һәм (яки) җирлек территориясен төзекләндерү нормалары һәм кагыйдәләре таләпләрен бозып урнаштырылган. Автомобильләр йөрүгә, җәяүлеләрне үтүгә, территорияләрен җыештыруга, ашыгыч хезмәтләр машиналарына, башка махсус транспортка, подъездларга, чүп җыю машиналарына, чүп контейнерларына киртәләренә бетерү, шулай ук потенциал террористик куркынычны бетерү максатларында ташландык транспорт чарасы билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш;

каты көнкүреш калдыкларын чыгару – контейнерлардан (бункер-туплаучылар КГМДАН) махсус транспортка төяү, контейнер мәйданчыкларын һәм аларга керү юлларын чүп-чардан чистарту һәм

аларны чүп-чар жыю урыннарыннан лицензияле утильлөштөрү объектына (чүп-чар ташу станцияларенә, күмү полигоннарына һ. б.) илтү һ. б. лар.;

жир биләмәләре-билгеле бер территориядә урнашкан агач, куак һәм үлән үсемлекләре жыелмасы;

жир эшләре – грунт юып алу, жәю, район территориясенә камилләштерелгән яки грунт өслеген бозып, йә камилләштерелгән юллар һәм тротуарлар салу (жәю) белән бәйлә эшләр;

контейнер-каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен 0,7-1,5 куб. м күләмдә стандарт савыт, аның капкачысы бар;

кече архитектура формалары-район дизайны объектлары (чүплекләр, эскәмияләр, декоратив коймалар, яктырткычлар, декоратив диварлар, фонтаннар, беседкалар, чәчәкләр өчен вазалар, монументаль-декоратив композицияләр, декоратив скульптуралар, балалар, спорт мәйданчыклары, ял итү мәйданчыклары жиназлары һ. б.);

вак ишегалды корылмалары – жир кишәрлегендә төзелә торган вакытлы корылмалар (жир базлары, Күгәрчен тавыклары, сарайлар һ. б.);

чүп-чар өеме-контейнер мәйданчыгында яки теләсә кайсы башка территориядә, үз белдегең белән жыю нәтижәсендә, 1 куб. метрдан артмаган күләмдә каты көнкүреш калдыклары жыелу.;

рөхсәтсез чүп – чар ташлау-үз белдегең белән (рөхсәтсез) ташлау (урнаштыру) яки каты көнкүреш калдыклары, ГКМ, житештерү, куллану һәм төзелеш калдыклары, юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән башка чүп-чар 50 кв. метрдан артык мәйданда һәм 30 куб. метрдан артык мәйданда.;

житештерү һәм куллану калдыклары (алга таба-калдыклар) - житештерү һәм куллану процессында барлыкка килгән чимал, материаллар, ярымфабрикатлар, башка эшләнмәләр яки продуктлар калдыклары, шулай ук үзләренең Куллану үзлекләрен югалткан товарлар (продукция);

төзелеш объекты паспорты-объектның исемен, төзүче (заказ бирүче), эшләрне башкаручы (подрядчы, генподрядчы) исемен, объект буенча эш башкаручының фамилиясен, вазыйфасын һәм телефон номерларын, эшләрнең башлану һәм тәмамлау срокларын, объектның схемасын күрсәтеп мәгълүмати щит;

жир асты инженерлык коммуникацияләре – торбаүткәргечләр һәм төрле билгеләнештәге кабельләр (суүткәргеч, канализация, жылылык, элемент һ. б.);

йорт яны территориясе – күп фатирлы торак бина янындагы жир участогы, анда яшелләндрү элементлары, керү юллары, йорт подъездлары, әлеге йортта яшәүчеләр өчен мәйданчыклар (балалар, спорт, ял итү, контейнерлар өчен, этләрне урамда йөртү өчен) һәм башкалар бар.

хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндрү өчен билгеләнгән объектлар.

каты көнкүреш калдыклары полигоннары-халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген гарантияли торган каты көнкүреш калдыкларын изоляцияләү һәм зарарсызландыру өчен билгеләнгән махсус корылмалар;

каты көнкүрөш калдыктарын жыю-чүп-чарны комплекслы жыештыру, контейнерлар тутуру һәм контейнер майданчыктарын чистарту белән бэйле чаралар комплексы;

территорияләре карап тоту – биналарның, төзелмәләренең һәм корылмаларның, кече архитектура формаларының, коймаларның һәм коймаларның фасадларын вакытында ремонтлау һәм карап тоту, төзелеш майданчыктарын, яшел үсентеләре, жир асты инженерлык коммуникацияләрен һәм аларның конструктив элементларын, жир кишәрлегендә урнашкан транспорт инфраструктурасы объектларын карап тоту белән бэйле чаралар комплексы;

гомуми кулланылыштагы юлларны карап тоту-юл, юл корылмаларының, юлларны комплекслы төзөкләндерү элементларын транспорт-эксплуатацион халәтенә булышлык итүче эшләр комплексы;

транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар –закон нигезендә оештырылган автомобиль стоянкалары, гаражлар, ремонт остаханәләре һәм башка биналар, техниканы саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән бүлмәләр, Россия Федерациясе Министрлар Кабинетының «Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында»1993 елның 23 октябрендәге 1090 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковка (парковка урыннары).;

каты көнкүрөш калдыктары (каты көнкүрөш калдыктары) - халыкның тормыш эшчәнлеге нәтижәсендә барлыкка килгән вак көнкүрөш калдыктары;

3. Авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен жыештыру һәм карап тоту буенча гомуми кагыйдәләр

3.1. Чистарту объектлары булып йорт яны территориясе, урам юллары, социаль-мәдәни объектлар, предприятие, учреждение һәм оешмалар территорияләре, майданнар, гомуми кулланылыштагы урыннар, ял итү урыннары тора.

3.2. Йорт хужалары булган граждандарга йорт яны территорияләрендә нинди дә булса материаллар туплау һәм саклау, йорт яны территорияләрендә чүп-чар ташлау, йорт яны территориясенә сыек көнкүрөш калдыктарын агызу, махсус транспорт һәм урып-жыю техникасы үтеп керүне кыенлаштыра торган яки комачаулы торган киртә территорияләренә урнаштыру тыела. Шәхси торак йортларны төзү чорында йорт яны территориясендә, шул исәптән урамда, авыл жирлеге башкарма комитетының язмача рөхсәте булганда, төзелеш материалларын вакытлыча саклау рөхсәт ителә ала.

3.3. Грунт, чүп-чар, сыек һәм сыек материаллар, жиңел тара, яфраклар ташу тыела.

3.4. Тимер-бетон блоктар, баганалар, коймалар һәм башка корылмалар кую тыела.

3.5. Юл йөрү, үтү юлларын бушату, кар һәм боз жәю тыела.

3.6. Транспорт чараларын газоннарда, елга, күлләр ярларында, тротуарларда, паркларда һәм бу максатта каралган башка урыннарда юу тыела.

3.7. Яшел үсентеләре зарарлау һәм юк итү, шулай ук аларны тоту кагыйдәләрен бозу тыела.

3.8. Урамнарда, майданнарда һәм башка жәмәгать урыннарында чүпләү тыела.

3.9. Калдыктарны моның өчен билгеләнмәгән урыннарда чыгару тыела.

3.10. Сыек чистарту корылмаларыннан һәм шәхси сектордан аларның заявқалары буенча вақытында махсус автотранспорт белән чыгарыла.

3.11. Комплекланган (төзек булмаган) транспорт чарасын йорт яны территориясе артында саклау тыела.

4. Торак пунктлар территорияләрен жыештыруны оештыру

авыл жырлеге башлығы

4.1. Торак пунктлар территорияләрен чистарту һәм чистарту системасы көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чар жыюны һәм утильләштерүне күздә тотарга тиеш.

4.2. Объектларны төзекләндерү, чисталыкта тоту һәм санитар тәртипне саклау өчен жаваплы булып тора:

а) предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар территорияләрендә-предприятие, оешма, уку йортлары житәкчеләре;

б) гражданның милек хокукында булган торак йортлары территорияләрендә-торак йортларның хужалары;

в) авыл жырлегендә урам, мәйданнарда, газон һәм башка яшел зоналарда – Башкарма комитет житәкчесе;

г) зиратлар һәм алар янәшәсендәге участоклар территориясендә-жирлек башкарма комитеты житәкчесе;

д) төзелешкә бирелмәгән һәм сүтелгәннән соң бушаган территорияләрдә-жирлек башкарма комитеты житәкчесе;

е) төзелеш өчен бүлеп бирелгән территорияләрдә-предприятие, оешма житәкчеләре, әлеге жыр кишәрлекләре бирелгән гражданны;

ж) ағызу һәм дренаж торбаларының, водостокларның техник торышы өчен-жирлек башкарма комитеты житәкчесе;

з) калдыкларны бетерү, алар янәшәсендәге махсус урыннарны санитар тәртиптә тоту өчен-жирлек башкарма комитеты житәкчесе;

и) жырлек территорияләренең санитар торышын тикшереп торыны вәкаләтле дәүләт органнары һәм жырле үзидарә органнары гамәлгә ашыра.

5. Көзге-кышкы жыештыру

5.1. 15 октябрьдән 15 апрельгә кадәр көзге - кышкы жыештыру, чүп-чар жыю һәм чыгару, кую һәм себерү күздә тотыла

кар һәм боз өю, тротуарларның һәм ишегалларын бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртү. Бу эшләр жәмәгать транспорты һәм жәяүлеләрнең хәрәкәтен тәэмин итү өчен башкарылырга тиеш.

5.2. Түбэлэрне кардан чистарту һәм карнизларда, түбэләрдә һәм су агып чыга торган трубаларда нарасыйларны юк итү даими рәвештә биналарның хужалары һәм арендаторлары, корылмаларның хужалары көче белән, саклык чараларын үтәү, жәяүлеләр белән бәхетсезлек очраklarыннан, һава челтәрләренә, яктырткычларга һәм яшел үсентеләргә зыян китерүдән сакланьрга тиеш. Түбәдән ташланган кар кичекмәстән чыгарылырга тиеш.

5.3. Урамнарны механикалаштырылган рәвештә сүтү әлеге максатлар өчен рөхсәт ителгән материаллар белән планлы рәвештә башкарыла.

5.4. Тротуарларны тоз сибү тыела.

5.5. Бозлавык вакытында территория хужаларына тротуарлар, жәяүлеләр юлларына ком сибәргә, аларны хәрәкәт өчен куркынычсыз хәлдә тотарга кирәк.

5.6. Яшел үсентеләр мәйданнарында боз катламнарын, пычранган карны күчерү, күчерү һәм туплау тыела.

5.7. Су объектларының су саклау зоналарына кар чүплекләрен оештыру тыела.

6. Язгы-жәйге жыештыру эшләре

6.1. 16 апрельдән 14 октябрьгә кадәр язгы-жәйге жыештыру эшләре бара, ул юл катламнарын һәм тротуарларны себерүне, жәмәгать транспорты тукталышларын чистартуны, чүп-чар һәм грунт ташуны күздә тотта.

6.2. Явым-төшем булмаган чорда урамнарны механикалаштырып жыештыру һәм дымсыз юу тыела.

6.3. Юл кырыйлары зур габаритлы материалдан (КГМ) һәм башка чүп-чардан чистартылырга тиеш, ә юл буендагы үлән чабылган.

7. Торак һәм торак булмаган биналарны һәм корылмаларны карап тоту кагыйдәләре һәм нормалары

7.1. Торак йортларны, социаль-мәдәни, коммуналь һәм төзекләндерү объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, авылларны тышкы яктан бизәү, шулай ук авыл жирлеге территориясендә биналарның интерьерларын рәсмиләштерү гамәлдәге законнар нигезендә башкарылырга тиеш.

7.2. Күчемсез милек объектларына ия булган һәм (яки) ия булган предприятиеләр, оешмалар, гражданныр, шул исәптән шәхси милек хокукында, аларны билгеләнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә файдаланырга, тышкы төзекләндерүнең барлык төрләре торышын һәм урнаштырылышын күзәтергә тиеш.

7.3. Төзелеш материалларын, продукцияне, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен (печән, салам, тирес һ.б.), чималны, жиһазларны, гомуми кулланылыштагы территориядә, шул исәптән йорт яны территориясеннән читтә, шулай ук юлларда чүп-чар жыю һәм саклау тыела.

7.4. Төзелеш һәм башка оешмалар, төзелеш, ремонт-төзелеш һәм торгызу эшләре башкаганда, төзелеш материалларының, грунтның һәм төзелеш чүп-чарын бер көнлек эш барышында, аларны тулысынча тәмамлаганнан соң, жыештырырга тиеш.

7.5. Торак һәм жәмәгать биналарын, шулай ук мәдәни-көнкүреш объектларын төзөгәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә барлыкка килә торган калдыклар куркыныч калдыклар белән эш итүгә лицензиясе булган төзелеш оешмалары транспортыннан чыгарыла яки әлеге эшчәнлек төрөнә лицензиясе булган оешма белән килешү төзелә.

Йортлардан чыгарылучы төзелеш чүп-чарын һәм грунтны, моның өчен махсус билгеләнгән урыннардан, ягни каты көнкүреш калдыклары майданчыкларыннан тыш, нинди дә булса урыннарда да бушату тыела.

7.6. Төзелеш белән тәмамланган объектлар кабул итү комиссияләре тарафыннан төзекләндерү эшләрен тулысынча тәмамлаганнан соң гына кабул ителә.

8. Санитар көн оештыру һәм үткәрү.

8.1. Авыл жирлеге территориясен һәр жирдә чистартып тору өчен бердәм санитар көннәр билгеләнә.

8.2. Предприятие, оешма, уку йортлары житәкчеләренә, сәүдә, мәдәни – көнкүреш предприятиеләре житәкчеләренә һәм халык яшәү урыны буюнча бу көнне киңәш ителә:

а) үз коллективлары һәм транспорт көчләре белән үз территорияләрендә жыелган барлык чүп-чарны каты көнкүреш калдыклары полигонына мәжбүри чыгару белән жентекләп жыештырырга.;

б) чистарту, кирәк булганда – коймаларны һәм коймаларны, биналарның цоколейларын буюу, витрин, тәрәзәләрне һәм парад ишекләрен юу.

9. Яктырту, яктырту, элмә такталар, яктылык рекламаларының кече архитектура формаларын төзү, урнаштыру һәм карап тоту

9.1. Кече архитектура формаларын һәм тышкы төзекләндерү элементларын: киосклар, палаткалар, сезонлы базарлар, коймалар, газон коймалары, стендлар, афишалар һәм игъланнар, реклама, урам утлары фонарьлары, терәкләр, баганалар төзү һәм урнаштыру гамәлдәге законнар нигезендә башкарыла.

9.2. Сәүдә киоскларын, павильоннарны, гаражларны һәм башка хужалык-көнкүреш объектларын үз белдеге белән урнаштыру, шулай ук аларны сүтү яки күчерү таләпләрен үтәмәү тыела.

9.3. Кибетләр, киосклар, палаткалар, ваклап сату павильоннары янында тараларны һәм товар запасларын саклау тыела

9.4. Билгеләнмәгән урыннарда сәүдә итү тыела.

9.5.Гражданнарға яшелчә, җиләк-җимеш, терлекчелек продуктлары, орлык һәм башка әйберләр белән урамда, мәйданнарда һәм башка урыннарда сату тыела.

9.6. Урам сәүдәсе, шул исәптән сезонлы сәүдә, санитар хезмәт органнары белән килешенгән очракта, махсус билгеләнгән урыннарда рөхсәт ителә.

9.7. Сезонлы сәүдә тәмамланганнан соң, урамнарда, мәйданнарда һәм башка урыннарда күчмә арбалар, лотоклар, сәүдәдән соң чистартылмаган башка сәүдә җиһазларын һәм территорияне калдыру тыела.

9.8. Урам утларын төзек булмаган хәлдә тоту тыела.

9.9. Реклама конструкцияләре һәм тышкы мәгълүмат чаралары билгеләнгән урыннарда урнашырга һәм тиешле хәлдә булырга тиеш.

10. Яшел үсентеләрне яшелләндерүгә һәм карап тотуга таләпләр

10.1. Барлык яшел үсентеләр дә кагылгысыз Яшел фондлар тәшкил итә. Яшел үсентеләрне карап тоту гамәлдәге законнар һәм авыл җирлегенең норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

10.2. Яшел утыртмаларның сакланышы, гамәлдәге кагыйдәләргә туры китереп дәрәҗә һәм заманча карау өчен предприятиеләр, оешмалар, гражданнар җаваплы.

10.3. Яшел утыртмаларның, сулыкларның һ.б. сакланышын тәмин итү өчен аларны пычрату рөхсәт ителми. Төзелеш эшләре вакытында яшел үсентеләр зонасында төзелешне оештыру проекты таләпләре үтәләргә тиеш.

10.4. Агач һәм куакларны, шул исәптән коры-сары һәм авыруларны, Башкарма комитетның тиешле рөхсәтеннән башка күчереп утырту яки кисү рөхсәт ителми. Предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, шулай ук гражданнар китергән яшел үсентеләргә зыянны гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә гражданнар, вазыйфаи затлар һәм тиешле предприятиеләр хезмәткәрләре капларга тиеш.

10.5. Яшелләндерелгән территорияләрдә тыела:

- теләсә нинди материалларны сакларга;
- кулланырга чиста торф сыйфатында үсемлекләр җир;
- Бакча-парк юлларын чистартудан алынган чиста кардан тыш, чүп-чар, кар һәм кешеләр чүп-чар өемнәре оештырырга.;
- агачларның һәм куакларның сакланышын тәмин итә торган чаралар күрмичә, түбәләрдән карны утырталар.;
- химик препаратлар белән тротуарларны, йөрү юлларын һәм кулланырга рөхсәт ителмәгән башка капламаларны сибәргә . ;
- йөрергә, утырырга һәм ятарга газонах (болыннардан кала), уеннар оештырырга;
- учакларны яндыру һәм янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен бозу;

- жирле үзидарә органнары белән билгеләнгән тәртиптә килешмичә генә инженерлык коммуникацияләрен салу өчен ачыклыклар үткәрергә ; ;

11. Авыл жирлеге торак пунктлары территориясендә йорт хайваннарын һәм хайваннарны тоту

11.1. Хайваннар хужаларына үз хайваннарының башка хайваннарга һәм кешеләргә куркыныч йогынтысын булдырмаска, шулай ук тирә – юндәгеләргә санитар нормалар нигезендә тынлыкны тәэмин итәргә, гамәлдәге санитар-гигиена һәм ветеринария кагыйдәләрен үтәргә кирәк. Муниципаль берәмлек территориясендә этләргә поводка һәм борындыкларсыз йөртү тыела.

11.2. Жир кишәрлегенән файдаланган эт хужалары этләргә яхшы койма белән яки бәйдә генә карап тоту ала. Эт булу турында участка кәргәндә кисәтү язуы ясалырга тиеш.

11.3. Муниципаль берәмлек территориясендә авыл хужалыгы хайваннарын озата баручы затлардан башка йөрү тыела.

11.4. Авыл хужалыгы хайваннарын муниципаль берәмлек администрациясе тарафыннан махсус бирелгән урыннарда хужасы яки вәкаләтле зат күзәтүе астында тотарга тиеш. Малларны үз белдегәң белән көтүгә, үсентеләргә һәм яшел үсентеләргә юк итүгә яки зыян китерүгә китергән зыян өчен матди җаваплылык мал-туар хужалары йөкләнә.

11.5. Торак пункт урамнары буйлап хайваннарны үзганда шәхси йортлар һәм оешма янында урнашкан киртәләргә, яшел үсентеләргә, клумбаларны бозмаска кирәк.

11.6. Токымлы һәм билгеләнешенә бәйсез рәвештә (шул исәптән номерлы муенчыклы) урамда яки башка җәмәгать урыннарында булган этләр һәм мәчеләр, озатучы затсыз калган хайваннарны киресез рәвештә уллыкка алырга тиеш.

11.7. Сукбай хайваннарны аулау махсус оешмаларга муниципаль берәмлек администрациясе белән килешүләр буенча әлеге максатларга муниципаль берәмлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә гамәлгә ашырыла.

11.8. Йорт хайваннарын тотуның төп принциплары, шартлары, этләргә урамда йөртү Кагыйдәләре "Татарстан Республикасында йорт хайваннарын тотуның аерым мәсьәләләре турында"07.03.2014 ел, №16-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнә.

12. Авыл жирлеге территориясендә сулыкларны, зиратларны карап тоту

12.1. Сулыкларны тоту территория хужалары һәм баланс тотучылар тарафыннан башкарыла.

12.2. Сулыклар тыела:

- чүпләргә, пычратырга яки буаларга куярга;

- агынты сулар, сәнәгать калдыклары һәм башка калдыклар белән пычрату;;

12.3. Сулыклар территориясендә тыела:

- автотранспорт юарга;

- терлек көтү;

- хайваннар коенырга;

- кер юу.

12.4. Зиратлар һәм җирләү өчен билгеләнгән корылмалар территорияләрендә яшел үсентеләр зонасы, автотранспорт өчен стоянка, чүп-чар җыю өчен чүп-чар җыю өчен чүп-чар җыю урыннары, аларга керү урыннары каралган.

Территорияне металл ломнар, төзелеш һәм көнкүреш калдыклары һәм башка материаллар белән пычрату һәм чүпләү тыела. Негабаритсыз калдыкларны махсус майданчыкларда сакларга тиеш.

13. Юлларны карап тоту

13.1. Юл территорияләрен карап тоту үз эченә ала:

- 1) юлларны, тротуарларны, ясалма юл корылмаларын, квартал эчендәге юлларны ремонтлау;
- 2) тротуарлардан (жәяүлеләр зоналарыннан, юллардан) һәм юлларның йөрү өлешеннән, ясалма юл корылмаларыннан пычрак, чүп-чар, кар һәм боз (боз) җыештыру;
- 3) юу һәм су сибү юл катламнары;
- 4) китүе өчен газонами һәм яшел үсентеләр;
- 5) жәмәгать һәм тимер юл транспортының тышкы яктырту баганаларын һәм контакт челтәрен ремонтлау;
- 6) кече архитектура формаларын ремонтлау һәм буяу;
- 7) ясалма юл корылмалары составына керүче карау һәм яңгырларны, тау канатларын һәм ачык лотокларны төзекләндерү, ремонтлау һәм чистарту;;
- 8) коймаларны, коймаларны, турникетларны, кече архитектура формаларын урнаштыру, ремонтлау һәм ел саен буяу.

13.2. Юл катламнарын саклау максатларында рөхсәт ителми:

- йөк ташу җепселләр;
- рельслар, бүрәнәләр, тимер балоклар, торбалар, кирпич урамнарында төяү-бушату эшләре вакытында башка авыр әйберләр ташлау һәм аларны туплау.;
- төзелеш материалларын һәм төзелеш калдыкларын машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда ташлау һәм (яки) туплау.

13.3. Юлларны төзекләндерүнең аерым элементларына таләпләр:

- жәяүлеләр өчен юнәлдерүче тимер коймалар һәм тротуар баганаларны сезонлы буяу кыш көне, төзекләндерү айлыгы вакытында башкарыла. Буяу алдыннан коймалар ремонтланырга, пычрактан чистартылырга, юылган һәм төятелгән булырга тиеш;
- барлык юл тамгасы заказчы тарафыннан билгеләнгән чират вакытында һәм тәртиптә юл тамгасы төшерү өчен расланган паспортлар (схемалар) нигезендә үтәлгән тиеш.;

- юлларның юл тамгасы таләп ителгән төс - һәм үт-техник характеристикаларын, тоташтыру коэффициентын, эксплуатациянең бөтен чоры дәвамында мәйдан буенча саклануны тәмин итәргә тиеш;

- конструкцияләр һәм юл билгеләрен ныгыту системалары видимость шартларына һәм монтажлау мөмкинлекләренә карап сайлап алына;

- юл билгеләре төзек хәлдә булырга, вакытында чистартылырга һәм юылырга тиеш.

Вакытлыча билгеләнгән юл билгеләре аларны урнаштыру зарурлыгына китергән сәбәпләрне бетергәннән соң бер тәүлек эчендә төшерелә;

- визуаль-коммуникация системасы элементлары: Транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәте юнәлешләре күрсәткечләре, җирлекнең планлаштыру-структур элементлары күрсәткечләре юлларда һәм транспорт чигелешләрендә аларга хәрәкәт юнәлешен күрсәтү өчен билгеләнә;

14. Җир асты коммуникацияләрен һәм корылмаларын салу, төзекләндерү буенча эшләр башкару

14.1. Җир асты, инженерлык коммуникацияләрен төзү, реконструкцияләү яки капитал ремонтлау гамәлдәге законнар нигезендә эшләнгән техник документация һәм эшләр башкаруга рөхсәт (ордер) булганда башкарылырга мөмкин.

14.2. Яраклылык вакыты чыккан рөхсәт (ордер) буенча эшләр тыела.

14.3. Предприятие җитәкчеләре боерык белән эшләр башкару өчен җаваплы затларны билгеләргә тиеш, алар үзләре белән рөхсәт (ордер) һәм эшләр җитештерү проекты булган.

14.4. Рөхсәтнамәдә (ордерда) яки җир асты коммуникацияләрен һәм корылмаларын салу һәм үзгәртеп кору эшләрендә куелган шартларны үтәмәгән очракта, әлеге предприятиеләргә һәм оешмаларга эшләр башкару өчен рөхсәтләр (ордерлар) бирү кичекмәстән түктатыла.

14.5. Аварияләрдә эксплуатацияләүче оешма аның сәбәпләрен һәм нәтижеләрен кичекмәстән юкка чыгарырга тиеш.

14.6. Рөхсәт (ордер) рәсмиләштермичә генә аварияләрдә җир эшләрен башкару тиешле хезмәтләрнең мәҗбүри хәбәрнамәсе белән өч көн эчендә рөхсәт ителә. Эшләрне өч көнлек срокта тәмамлау мөмкин булмаган очракта, эксплуатацияләүче оешма тарафыннан билгеләнгән тәртиптә рөхсәт рәсмиләштерелә. Рөхсәттә (ордерда) билгеләнгән срокларны үтәмәгән, шулай ук аны рәсмиләштермәгән очракта предприятие билгеләнгән тәртиптә җаваплы.

14.7. Җир эшләрен башкарганда җәяүлеләрнең һәм транспортның куркынычсызлыгы, йорт ишегалдына, предприятие, оешмаларга чыгу юллары, шулай ук торақ, хезмәт, Уку, балалар һәм башка биналарга якин килү тәмин ителергә тиеш.

14.8. Ачылу урыны оешма исемен, телефон номерын һәм эш башкаручының фамилиясен күрсәтеп, типик киртәләмә белән бүләкләнергә тиеш. Юлны ябуны таләп итүче җир эшләре

башкарганда дәүләт автоинспекциясе раслаган схемалар буенча юл билгеләре куела. Караңгылык башлану белән ачу урыннары яктыртыла.

14.9. Юлның бөтен киңлегенә, тротуарга, газонга һәм туфракның уңдырышлы катламына асфальт түшәлешен каплау эшләре башкарыла. Бу үк оешма тиеш урып-жыю соң

торгызу эшләре грунт, материаллар һәм конструкцияләр, төзелеш чүп-чары, коймалар.

Юл өслеген һәм яшел үсентеләрне үз көчләре белән торгызу эшләрен башкара алмаган оешмалар. Махсуслаштырылган оешмалар белән килешүләр төзәргә тиеш. Килешү төзү төзекләндерү элементларын торгызган өчен эш башкара торган оешмадан җаваплылыкны төшерми.

14.10. Оешма җитәкчеләре, башка вазифаи затлар юлларны һәм тротуарларны, яшел үсентеләрне, газоннарны, төзекләндерү элементларын сыйфатлы башкармау һәм каплау өчен җаваплы.

15. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту

15.1. Урамнар, юллар, майданнар, яр буйлары, күперләр, бульварлар һәм җәяүлеләр аллеялары, җәмәгать һәм рекреацион территорияләр, торақ кварталлар, микрорайоннар, торақ йортлар, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, шулай үк керү юллары, юл билгеләре һәм күрсәткечләре, торақ пунктлар турында мәгълүмат элементлары тәүлекнең караңгы вакытында муниципаль берәмлек администрациясе раслаган расписание буенча яктыртырга тиеш.

Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның милекчеләренә яки вәкаләтле милекчеләренә йөкләнә.

15.2. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, физик һәм юридик затлар белән килешүләр буенча, билгеләнгән тәртиптә бирелгән жир кишәрлекләренәң милекчеләре булган энергия белән тәэмин итүче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

15.3. Урамнарны яктырту челтәрләрен төзү, эксплуатацияләү, агымдагы һәм капитал ремонтлау махсус оешмаларга муниципаль берәмлек администрациясе белән килешүләр буенча башкарыла.

16. Территорияне бәйрәмчә бизәү.

16.1. Муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә бизәүне муниципаль берәмлек хакимияте карары белән дәүләт һәм авыл бәйрәмнәрен, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чараларны үткәру чорында башкарырга тиеш.

Биналар, корылмалар рәсмиләштерү муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә бизәү концепциясе кысаларында аларның хужалары тарафыннан башкарыла.

16.2. Гомүшәнәр (авыл) тантаналы һәм бәйрәм чараларын үткәругә бәйле эшләр оешмалар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үз акчалары хисабына, шулай үк әлеге максатларга муниципаль

берәмлек бюджетында каралган акчалар чикләрендә муниципаль берәмлек администрациясе белән килешүләр буенча гамәлгә ашырыла.

16.3. Бәйрәм бизәлешенә милли флаглар, лозунглар, гирляндалар, паннолар элү, декоратив элементлар һәм композицияләр, стендлар, киосклар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыру кертелгән.

16.4. Бәйрәм бизәлеше концепциясе чаралар программасы һәм объектларны һәм бәйрәм бизәлеше элементларын урнаштыру схемасы белән билгеләнә.

16.5. Бәйрәм бизәлеше элементларын әзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен көйләүнең техник чараларын төшерергә, җимерергә һәм начарайтырга киңәш ителми

17. Нормаларның һәм кагыйдәләрнең үтәлешен контрольдә тоту

17.1. Физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар җирлек территориясен төзекләндерү буенча әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен тәэмин итәргә тиеш.

17.2. Әлеге кагыйдәләрне бозу административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы (федераль законнарда һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларында каралган нормаларны һәм кагыйдәләрне үз эченә алган әлеге Кагыйдәләрнең нигезләмәләреннән тыш) нигезендә җаваплылыкка китерә.

17.3. Төзекләндерү өлкәсендәге законнар һәм муниципаль хокукый актлар таләпләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыкка тарту зат күрсәтелгән таләпләрне үтәүдән һәм җибәрелгән җитешсезлекләрне бетерүдән азат итми.